

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.207/2022/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. január 31.
Az ügy tárgya: rongálás vétsége
Terhelt: ...
Elsőfok: Szolnoki Járásbíróság, 5.B.477/2019/43., ítélet, tárgyalás, 2021. március 3.
Másodfok: Szolnoki Törvényszék, 2.Bf. 390/2021/4., végzés, tanácsülés, 2021. november 9.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rongálás vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Járásbíróság 5.B.477/2019/43. számú ítéletét és a Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf. 390/2021/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I. A Szolnoki Járásbíróság a 2021. március 3-án kihirdetett 5.B.477/2019/43. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és ezért őt – mint visszaesőt – 8 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható.

[1] Az ítélet ellen a terhelt és védője enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést. A fellebbezések nyomán eljáró Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2.Bf.390/2021/4. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[2] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, amelyben annak törvény szerinti okát (Be. 649. §) nem jelölte meg.

[3] A terhelt indítványa indokolásában előadta, hogy a terhére rótt rongálás vétségének elkövetését elismerte, az okozott kárt a sértettnek megtérítette, tőle bocsánatot kért, ami el is fogadott, s a tárgyalás során úgy nyilatkozott, hogy a terhelt megbüntetését nem kéri, polgári jogi igényt nem érvényesített.

[4] A terhelt álláspontja szerint az elsőfokú bíróság anyagi jogi szabálysértéssel állapította meg a bűnösségét, a cselekmény minősítése törvénysértő, s a börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása a súlyosítási tilalomba is ütközik, mivel az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a Btk. 29. § (1) és (2) bekezdésében írtakat.

[5] Mindezek alapján a terhelt arra tett indítványt, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és bűnösségét a Btk. kötelező rendelkezésének figyelembevételével állapítsa meg.

[6] A Legfőbb Ügyészség a BF.260/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy nem alapozza meg az érdemi felülvizsgálatot a terhelt súlyosítási tilalom megsértésére hivatkozása, amelyet arra alapít, hogy az általa korábban megvalósított bűncselekmények miatti elítéléseire és visszaesői minőségére figyelemmel ítélték őt végrehajtandó szabadságvesztésre, amelynek végrehajtási fokozatát börtönben határozták meg. Jelen ügyben a Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság határozata a súlyosítási tilalmat azért sem sérthette meg, mert az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetésen nem változtatott, azt helybenhagyta. A terhelt valójában nem a súlyosítási tilalom megsértését, hanem a büntetés kiszabásával összefüggő bírói mérlegelő tevékenységet kifogásolja.

[7] Jelen ügyben a tevékeny megbánás, mint a Btk. 29.§ (1) bekezdésében írt és a terhelt által hivatkozott büntethetőséget megszüntető ok alkalmazását több körülmény is kizárta. A tevékeny megbánáshoz szükséges, bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást a terhelt a vádemelésig nem tett. Nem teljesült az az alapvető követelmény sem, hogy a sérelem jóvátételére közvetítői eljárás, mediáció keretei között kerüljön sor. A tevékeny megbánás, mint büntethetőséget megszüntető ok nem alkalmazható abban az esetben, ha az elkövető a szándékos bűncselekményt a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélése után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt követte el. Őt ezt megelőzően a Szolnoki Törvényszék 2019. április 12. napján jogerőre emelkedett ítéletével, 5 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. E büntetését pedig csak a jelen rongálási cselekmény elkövetése után, 2019. szeptember 3. napján vették foganatba. Mindezekre tekintettel az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak a sérelme nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét.

[8] Ezért a Legfőbb Ügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a sérelmezett ítéleteket hatályában tartsa fenn.

[9] **III.** A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[10] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság vádról rendelkező jogerős ügydöntő határozata ellen, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[11] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg. A terhelt e körben tett állítása szerint bűnösségének megállapítására büntethetőséget megszüntető ok – tevékeny megbánás – ellenében került sor, ami a hivatkozott felülvizsgálati ok feltételeit kimeríti, így az alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[12] A felülvizsgálatban irányadó tényállás lényege a következő.

[13] A terhelt a 2019. április hó 15. napjától 2019. április hó 17. napjáig terjedő időszakra – 3 napra (2 éjszakára) – a cég 1 sértett által üzemeltetett vendégház II/3. számú szobáját kibérelte. Az ingatlant 2019. április hó 18. napján, a kora reggeli órákban hagyta el.

[14] A vendégszobában tartózkodása alatt – pontosabban már meg nem határozható időpontban – a vendégszoba falát, bútorait, tartozékait az alábbiak szerint rongálta meg: a 2 db egyszemélyes ágy ágyrácsának léccét és a 2 db falilámpa búráját és a bennük lévő izzókat összetörte, a mellékhelyiségben a WC-ülőkét letörte, a WC-tartályt pedig oly módon rongálta meg, hogy abból a víz folyamatosan szivárgott, a mellékhelyiség és a hálószooba falát kb. 20 m² falfelületen vérrel összeszennyezte, 4 db, 2-2 dl űrtartalmú üvegpoharat összetört, 2-2 garnitúra ágyneműt és ágyneműhuzatot vérrel összeszennyezett, 4 db, ismeretlen méretű törölközőt vérrel összeszennyezett, a laminált padló szegélyét kb. 15 cm hosszan letörte, a laminált padlót kb. 20x15 cm felületen cigarettával kiégette, a 2 db tetőtéri ablakon lévő szalagfüggönnyt leszakította, a hűtőszekrény vajtartó részét hamutálnak használta, így azt megégette, végül az 1 db, 60x100 cm nagyságú középszőnyeget cigarettával kiégette.

[15] Az ittas állapotú vádlott bűncselekményével okozati összefüggésben az ingatlan falát 20 m² felületen újra kellett festeni, az ágyneműket, ágyneműhuzatokat és a törölközőket, a vajtartót és a középszőnyeget ki kellett dobni, a laminált padló egy részét és a laminált padló szegélyének egy részét ki kellett cserélni, a többi megrongált berendezési tárgyat ki kellett cserélni, illetve azokat pótolni kellett.

[16] A rongálással okozott 67.600 forint kár az eljárás során azáltal térült meg, hogy a vádlott 2020. január hó 8. napján a sértett képviselőjének 132.850 forintot megfizetett.

[17] A terhelti indítvány elsődleges iránya szerint a terhelt bűnösségének megállapítása törvénysértő, mert az eljáró bíróságok a tevékeny megbánását nem értékelték büntethetőségét megszüntető okként, s a büntetés kiszabása során a súlyosítási tilalomba ütközően jártak el a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának meghatározása és a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének elmaradása okán.

[18] Ezt a terhelti érvelést a Kúria nem találta alaposnak.

[19] A Btk. 371. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el. Ugyanezen § (2) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a büntetés vétség miatt 1 évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás kisebb kárt okoz.

[20] Az alapügyben eljáró bíróságok a terhelt bűnösségét a Btk. 371. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb kárt okozó rongálás vétségében mondták ki, amely a Btk. XXXVI. fejezetébe foglalt vagyon elleni bűncselekmények körébe tartozik.

[21] A Btk. 29. § (1) bekezdése szerint nem büntethető, aki a vagyon elleni vétség vagy háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett elkövetését a vádemelésig beismerte, és közvetítői eljárás keretében – vagy azt megelőzően, de a közvetítői eljárás keretében született megállapodásban jóváhagyva – a sértett által elfogadott módon és mértékben a bűncselekménnyel okozott sérelmet jóvátette. E rendelkezés akkor is irányadó,

ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül a vagyon elleni bűncselekmény a meghatározó.

[22] A hivatkozott törvényhely (3) bekezdés d) pontja szerint az (1) bekezdés alkalmazásának nincs helye, ha az elkövető a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt vagy a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltése után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt, illetve próbára bocsátás vagy feltételes ügyészi felfüggesztés tartama alatt követte el.

[23] A fentiekből kitűnik, hogy a tevékeny megbánás alapfeltétele a közvetítői eljárás lefolytatása, amire jelen ügyben tényszerűen nem került és a törvény szerint nem is kerülhetett volna sor. A közvetítői eljárás keretein kívül történt és közvetítői eljárásban utólag sem jóváhagyott kártérítés – ami jelen esetben jelentősen meghaladta a terheltnek felrótt kár összegét – tehát a tevékeny megbánás törvényi feltételeit nem meríti ki. Így az indítványban hivatkozott büntethetőséget megszüntető ok a terhelt javára nem állt fenn, elítélésére nem annak ellenében került sor.

[24] Ehhez képest már csupán a teljesség érdekében utal arra a Kúria, hogy jelen ügyben a tevékeny megbánás – mint büntethetőséget megszüntető ok – alkalmazását több körülmény is kizárta.

[25] A terhelt a nyomozás során úgy nyilatkozott, hogy „mivel erősen ittas állapotban voltam, több alkalommal elestem, illetve neki estem a szekrénynek. Azok biztosan megrongálódtak, de azt nem szándékosan tettem, hanem ittasságomból adódóan neki estem.” Ebből következően a terhelt azt elismerte, hogy a vendégház szobájának berendezési tárgyaiban kárt okozott, azonban a károkozás szándékos voltát tagadta. Mivel a rongálás csak szándékos elkövetés esetén büntethető, a tevékeny megbánáshoz szükséges, bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást a terhelt a vádemelésig nem tett.

[26] Nem teljesült a megszüntető ok azon követelménye sem, hogy a sérelem jóvátételére közvetítői eljárás keretei között vagy közvetítői eljárásban való jóváhagyással kerüljön sor.

[27] A közvetítői eljárás elrendelése az ügyész diszkrecionális jogkörébe tartozik, amelynek feltételeit a Be. LXVI. fejezet részletesen tartalmazza, míg a sértett és a gyanúsított között létrejövő megállapodás szabályait a közvetítői eljárásról szóló 2006. évi CXXIII. törvény rögzíti.

[28] Az iratokból megállapíthatóan közvetítői eljárás elrendelésére és lefolytatására az alapügyben nem került sor. A sértett kárának megtérítésére jelen ügyben csak a vádemelés után került sor. A cselekmény elkövetése és az eljárás lefolytatásakor is hatályos Be. ugyanakkor a közvetítői eljárás lefolytatására a vádemelést követően már nem biztosított lehetőséget. A tevékeny megbánáshoz nem elegendő, ha az elkövető a sértett kárát megtéríti, ennek további feltételei vannak, csak az annak megfelelő, formalizált eljárás (közvetítői eljárás) keretében történt megvalósulása esetén valósíthat meg büntethetőséget megszüntető okot (BH 2018.323.). Közvetítői eljárás lefolytatása érdekében történő eljárás felfüggesztése, illetve annak mellőzése miatt nincs helye felülvizsgálatnak (BH 2010.30.).

[29] Ezen túlmenően a felülvizsgálati indítványt előterjesztő terhelttel szemben a Btk. 29. § (3) bekezdés d) pontja szerint sem alkalmazható a tevékeny megbánás, mint büntethetőséget megszüntető ok, hiszen a terhére rótt újabb szándékos bűncselekményt a korábbi szándékos bűncselekmény elkövetése miatti végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltése után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt követte el. A jelen ügyben terhére rótt rongálás vétségét a terhelt 2019. április 15. és 17. napjai között követte el. A terheltet ezt megelőzően a Szolnoki Törvényszék 8.B.1378/2016/26. számú, 2019. április 12-én jogerőre emelkedett ítéletével testi sértés büntette és tártettesként elkövetett garázdaság büntette miatt 5 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. E büntetését

pedig csak a jelen rongálási cselekmény elkövetése után, 2019. szeptember 3. napján vették foganatba.

[30] Ezért az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak a sérelme nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét, s a cselekmény minősítése is helyes.

[31] A terhelt panaszolta a súlyosítási tilalom megsértését is. A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét.

[32] A súlyosítási tilalom szabályait a Be. LXXXII. Fejezete a másodfokú bírósági eljárás általános szabályai között határozza meg; az a Be. 595. § (1) bekezdése szerint azt jelenti, hogy a másodfokú bírósági eljárásban az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. Ez a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen.

[33] Jelen esetben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, nem szabott ki súlyosabb büntetést és nem állapította meg a terhelt bűnösségét további bűncselekményben. Ehhez képest a súlyosítási tilalom sérelme fel sem merülhet. A Kúria osztotta a Legfőbb Ügyészség azon álláspontját, miszerint a terhelt indítványában szándéka szerint nem a súlyosítási tilalom megsértését, hanem a büntetés kiszabásával összefüggő bírói mérlegelő tevékenységet kifogásolta. Ez azt jelenti, hogy a súlyosítási tilalommal összefüggésben a terhelti indítvány indokolást – a törvényi ok felhívásán túl – valójában nem tartalmaz, azt megalapozó perjogi helyzet pedig nincs, ezért a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja alapján a felülvizsgálat kizárt.

[34] Ugyanakkor a terhelt által ténylegesen kifogásolt büntetéskiszabás önmagában felülvizsgálat tárgyát ugyancsak nem képezheti. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja ugyanis két, egymástól jól elkülöníthető okból teszi lehetővé a jogerős ítéletben kiszabott büntetés felülvizsgálatát; az említett törvényhely első fordulata alapján akkor, ha a büntetés törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésére, a második fordulata szerint pedig akkor, ha a büntető anyagi jog más szabályának megsértésére vezethető vissza. Téves minősítést jelen esetben a terhelt maga sem állított, a Btk. más szabályának megsértése pedig csak akkor lehet felülvizsgálat tárgya, ha a kiszabott büntetés a Btk. kötelező, írói mérlegelést nem tűró szabályát sérti.

[35] Jelen esetben ez fel sem merülhet, hiszen a terhelttel szemben a terhére rótt bűncselekmény miatt három hónaptól két évig terjedő szabadságvesztés szabható ki és olyan törvényi rendelkezés sincs, ami végrehajtásának kötelező felfüggesztését írná elő.

[36] A terhelttel szemben kiszabott 8 hónapi – végrehajtandó – szabadságvesztés ekként nem sért kötelező szabályt, az pedig nem képezheti felülvizsgálat tárgyát, hogy a bíróság a büntetés kiszabása során a Btk. 80. § (1) bekezdésének előírásait vagy a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény iránymutatásait miként vette figyelembe [Kúria Bfv.I.1134/2018/21. (BH 2019.158.II.), korábban: BH 2016.264.II., BH 2012.239., EBH 2011.2387.II., BH 2005.337.III.].

[37] A terheltnek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatra vonatkozó kifogása kapcsán a Kúria megjegyzi, hogy felülvizsgálatra nem kerülhet sor, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálat útján orvosolható [Be. 650. § (1) bekezdés c) pont]. Márpedig a terhelt által hivatkozott végrehajtási fokozatra vonatkozó rendelkezéssel kapcsolatos esetleges törvénysértés kiküszöbölésére a Be. 671. § 1. pontja egyszerűsített felülvizsgálat keretében lehetőséget ad, következésképpen amiatt a felülvizsgálat törvényben kizárt.

[38] A fentiekre tekintettel a Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványának nem adott helyt, és a támadott határozatokat – a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Kúria Elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában jelen ügytípusra öttagú tanács eljárását rendelte el.

[39] IV.A Be. 6. § (4) bekezdése értelmében a Kúria határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[40] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. Az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. január 31.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró